

Левінца Ю.М.,

студентка I курсу факультету мистецтв ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв»;

Науковий керівник: Атланов В.В. викладач
кафедри дизайну ВП «Миколаївська філія
Київського національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІГРАШКИ АМІГУРУМІ В УКРАЇНІ

Культура іграшки є важливим елементом загальної культури кожної нації. Іграшки використовуються як елемент гри, їх тематика і форми знаходяться в тісному взаємозв'язку з матеріальним життям суспільства, з розвитком його духовної культури, а також відображають погляди на виховання.

Народна іграшка є спадщиною подібно до рідної мови, казки, пісні, несе в собі художню культуру народної творчості, розвиває самобутні риси естетики свого народу.

В Японії, як і в інших культурах існує традиція виготовлення ляльок та сувенірів маленького розміру, що є декоративними сувенірами, розвиваючими іграшками та оберегами. Такі іграшки отримали назву амігурумі та стали дуже популярними навіть далеко за межами Японії. Зокрема і в Україні, ці іграшки отримали визнання, оскільки, східні іграшки припали до душі і українським в'язальницям, які освоїли техніку виробництва іграшок амігурумі.

Мета нашого дослідження полягає у визначенні періодів становлення та особливостей розвитку іграшки амігурумі в Україні.

На жаль, вагомих наукових досліджень із зазначеної тематики в Україні немає, тому вважаємо актуальним дослідити іграшку амігурумі в Україні та зробити спробу проаналізувати основні етапи її становлення.

Ще з середини 19 століття, японське майстрині в'язали на спицях або гачком маленьких, м'яких звірят та чоловічків. В основному це були герої популярних японських мультфільмів, поступово коло образів розширилося і з'являлися всі нові персонажі: тістечка, фрукти, овочі, дерева, меблі, фантастичні істоти тощо.

Тобто, амігурумі з японської означає «в'язане-загорнуте» спіралеподібно, без кінця тому, що принцип в'язання складається з спіралі і не має переходів, на відміну від європейського способу в'язання, кола зазвичай не з'єднуються, а гачок береться меншого розміру щодо товщини пряжі, що дозволяє створити дуже щільну в'язку без будь-яких отворів, через які може вилізти наповнювач. [3] Для в'язання таких іграшок потрібно знати основи в'язання гачком стовпчиків без накиду і техніку в'язання по спіралі. З матеріалів необхідно мати клубок бавовняної пряжі, гачок, і звичайно бажання створювати милі і кумедні

іграшки. Слово «амігурумі» походить від двох японських слів: «амі» - в'язаний або трикотажний, і «нуігурумі» - лялька.

Найбільша популярність іграшок амігурумі в Японії припадає на 70-х роки ХХ століття, у зв'язку з популярністю культури «кавай». «Кавай» в перекладі з японської мови - гарненький, милий, чарівний, той, що викликає жалість, бажання пожаліти, приголубити. Яскравим прикладом в культурі кавай став образ маленької Hello Kitty, який блискавично підкорив серця японців та всього світу, створений дизайнером Юко Симідзу. Миле створіння з великою головою і сумними очима стало мега популярним і досконало відображає основні риси культури «кавай». Цей образ також часто використовується в амігурумі. Таким чином, зовсім не важливо, що є джерелом вашого натхнення на створення амігурумі, головне, що результат повинен бути милим і дуже зворушливим. Персонажі можуть бути абсолютно різними істотами, але всі вони мають спільні риси: велика порівняно з тілом голова, на якій розташовані рот й очі.

Популярність амігурумі значно зросла на початку ХХІ ст., про що свідчить заснування Японської Асоціації Амігурумі в 2002 році. Можемо вважати цей історичний період кульмінаційною точкою розвитку іграшки в японській культурі. Водночас це і сприяло поширенню амігурумі в світі. Вагому роль, звичайно, відіграв Інтернет, за допомогою якого, про ці дивовижні створіння стало відомо в світі, зокрема, і в Україні. В Україні іграшки амігурумі стали відомими та популярними з 2010 року, підтвердженням цього є перелік нижче наведених видань, а саме: Б. Рід «Дивовижні амігурумі» (2012р.), Т. Нікі «Амігурумі» (2013р.), О. Грузінцева «Амігурумі. В'язані іграшки» (2013р.), С. Сліжен «Амігурумі. Веселий зоопарк. В'яжемо гачком» (2016р.), М. Погорєлова «Амігурумі і інші в'язані іграшки» (2016р.), С. Сліжен «Конструктор в'язаних іграшок. Універсальні схеми для в'язання гачком амігурумі» (2016р.), В. Ульріх «Амігурумі. В'яжемо іграшки по-японськи» (2016р.), С. Владимірова «Амігурумі. Іграшки своїми руками» (2017р.), С. Сліжен «Амігурумі. Чарівні звірятка, зв'язані гачком» (2017р.), Е. Фріман «Амігурумі для початківців. Іграшки гачком» (2018р.).

Існують відмінності іграшки амігурумі від класичної української в'язаної ляльки або іграшки. Перша відмінність, про яку вже йшлося - це пропорція великої голови до невеликого тіла. І навіть, іграшки амігурумі у вигляді тварин, лялькових автомобілів, фруктів, овочів і навіть тістечок все одно підпадають під цей принцип. Сприйняття великої голови та маленького тільца, нашої людини, на те що це дитина, тобто, щось миле і кумедне, саме тому, класичні амігурумі завжди мають форму округлу і дивний вигляд.

Наступна характерна риса амігурумі - це її розмір. Класичні іграшки не перевищують 8 -10 см в довжину або ширину, а її мінімальний розмір зовсім не має обмежень, є амігурумі розміром 1 сантиметр і навіть менше.

Амігурумі відрізняються своєю особливою технікою в'язання від звичайного класичного способу. Їх найчастіше в'яжуть у вигляді окремих

деталей, які потім ретельно зшивають між собою. Гачок для в'язання завжди беруть меншого розміру, ніж нитка, щоб полотно було щільним, без отворів. Тому в основі кожної деталі лежить так зване «коло амігурумі»: спеціальний прийом початку в'язання, що дозволяє уникнути дірочок у вив'язуванні деталей.

За правилами амігурумі, рядки в'яжуться по спіралі, за годинниковою стрілкою і за дві стінки петлі, що теж дозволяє отримати рівне полотно без проміжків. Проте, варто зауважити, що сучасні майстрині часто відступають від правил, для того, щоб отримати більш цікаву форму іграшки.

Слід сказати, що в Україні багато майстринь освоїли техніку в'язання іграшок амігурумі, тому що така іграшка є привабливою як для малюків, так і для мам. Специфіка амігурумі в тому, що це не тільки в'язана іграшка, а й розвиваючий інструмент для розвитку моторики і тактильних відчуттів у дітей за допомогою вузликів і деталей різних форм. Проте, амігурумі має ще й терапевтичне дію, оскільки, її використовують для повернення тактильних відчуттів у людей після травм, інсультів, паралічу рук тощо. Також використовується амігурумі під час навчального процесу як інструмент, що сприяє активізації розумових процесів, покращенню пам'яті, мислення.

В Україні іграшки амігурумі набули нових рис: власне українського колориту і яскравих національних кольорів. Все частіше зустрічаються ляльки в українських національних костюмах яскравих кольорів, в національному одязі. На відміну від українських в'язальниць, японські рукодільниці використовують лише пастельні тони. В Європі поширені вироби амігурумі з підкресленою деталізацією і повнотою образу, точною передачею кольорів. Новітньою рисою стало розфарбовування обличчя і додавання тілу легких відтінків, завдяки пастелі і акрилу.

Таким чином, функціональне призначення амігурумі полягає не лише в тому, що це іграшка, брелок, підвіска на сумку, телефон, ялинкова прикраса, що підкреслює індивідуальність власника, а й має терапевтичну дію, використовується під час навчання.

Отже, проаналізувавши становлення і розвиток іграшки амігурумі в Україні, можемо дійти висновків, що в Україні іграшка амігурумі з'явилась в першому десятилітті ХХІ ст. та стала популярною в 2015 - 2018 рр. Специфіка українського різновиду іграшки амігурумі відображається у використанні яскравих кольорів, притаманних українській культурі; підкреслено деталі, та створено повний образ з розфарбованим, або вишитим обличчям.

Список використаних джерел:

1. Горюшкина Н. История рукоделий: амигуруми - это вам не просто вязаные игрушки. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://club.osinka.ru/topic->

184029?p=17469524&utm_source=osinka.ru&utm_medium=redirect&utm_campaign=url+rewrite#17469524

2. Шапоренко В. Японское рукоделие - на украинских просторах. В Харькове становятся популярными амигуруми. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://archive.objectiv.tv/260712/72859.html>

3. Тумовская М. Амигуруми [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://womanwiki.ru/w/%D0%90%D0%BC%D0%B8%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B8>

4. Рід Б. «Дивовижні амигурумі» - Москва, Махаон, 2012. - 32с.

5. Нікі Т. «Амигурумі» - Москва, Махаон, 2013. – 112с.

6. Грузінцева О. «Амигурумі. В'язані іграшки» , Москва, АСТ-Прес, 2013. – 88с.

7. Сліжен С. «Амигурумі. Веселий зоопарк. В'яжемо гачком», Москва, Эксмо-Пресс, 2016 – 64с.

8. Погорєлова М. «Амигурумі і інші в'язані іграшки» Харків, Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 96с.

Литвиненко О.О.,

студентка III курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Ощепкова В.В.,

студентка III курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Доній В.С., викладач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ – СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Стаття присвячена дослідженню гастрономічних турів, аналізу сучасного стану та перспектив розвитку гастрономічного туризму як складової сучасної культури.

Все більшої популярності набирають гастрономічні тури, що включають в себе різноманітні дегустаційні заходи. Люди купують спеціальні гастрономічні тури із єдиною метою глибоко ознайомитися з кухнею якоїсь країни. Адже знайомство з місцевими традиціями, приготуванням їжі та напоїв